

Valuta voor Veen / PlatformCO2neutraal

Voorbeeld uit Friesland van een vernieuwend financieringsmodel ten behoeve van het tegengaan van veenoxidatie

De veenweiden spugen evenveel CO2 uit als 2 miljoen uitlaten

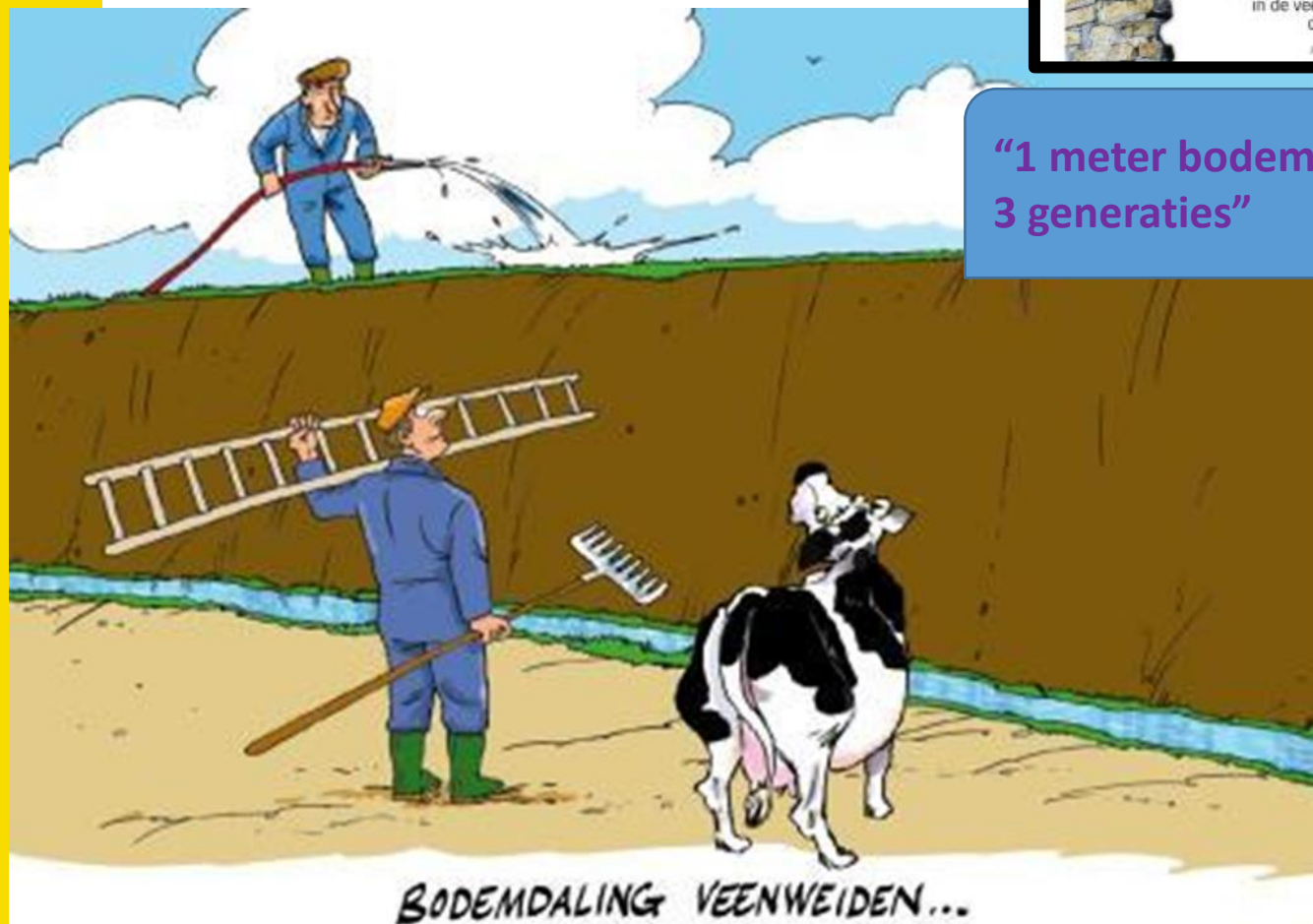
Beeld Reyer Boxem, HH

Veenweiden veroorzaken jaarlijks circa 4 procent van de CO2-uitstoot in Nederland.

“Het veen vliegt letterlijk de lucht in – het dampt hier van de CO2”

“Bodem in veengebieden zakt en zakt en zakt: ingrijpen nu nodig”

“1 meter bodemdaling in 3 generaties”

kwamen we thuis en kregen we de voordeur niet meer open.”

TEKST: JANTJEN DE BOER
FOTOS: NIELS WESTRA

De in een verlag over schuivende muren en wegsluikende wenteltrappen. Een verhaal ook over bewoners die van het kastje naar de muur worden gestuurd. Slechte rapporten zijn er al geschreven over de ernstige problemen en onderzocht de bodem steeds verder en krijgen hangen jaar in jaar uit te horen dat ze het bestel van hun handelingen en raaden betalen.

De monumentale boerderij van Pieter Dekker en zijn vrouw glijt weg in de Grauwe Veenpolder.

Gloert in licht als de provincie Fryslân, Watterkip Fryslân en de acht betrokken gemeenten op 3 november het Veensubsidieregistratie 2019-2023 gaan presenteren? Vraag het aan de 'handreikingsoverleiders'. Zoals de getroffen bewoners inmiddels worden genoemd, en je nogt vooral vermaet de blikken. Leerling Deijderwien uit Langfille, die zijn huis na op eigen kosten opnieuw laat funderen. „Wij hebben geen stem. Het Watterkip mist al in 2007 dat de funderingsproblemen waren, maar de afgelepen dertien jaar is er nauwelijks iets tegen ondernomen.”

Ben Naai uit Marstekken die samen met zijn vrouw Ier in een oud veeerkerdenhuisje woont dat ze twee weken geleden „hopelijk voor het laatste” hebben betrekt. „Aanpakbelangen liggen het altijd al op een economische belangen. Dat zie je bij de gastering, de zwaartening en nu ook in de veengebied.”

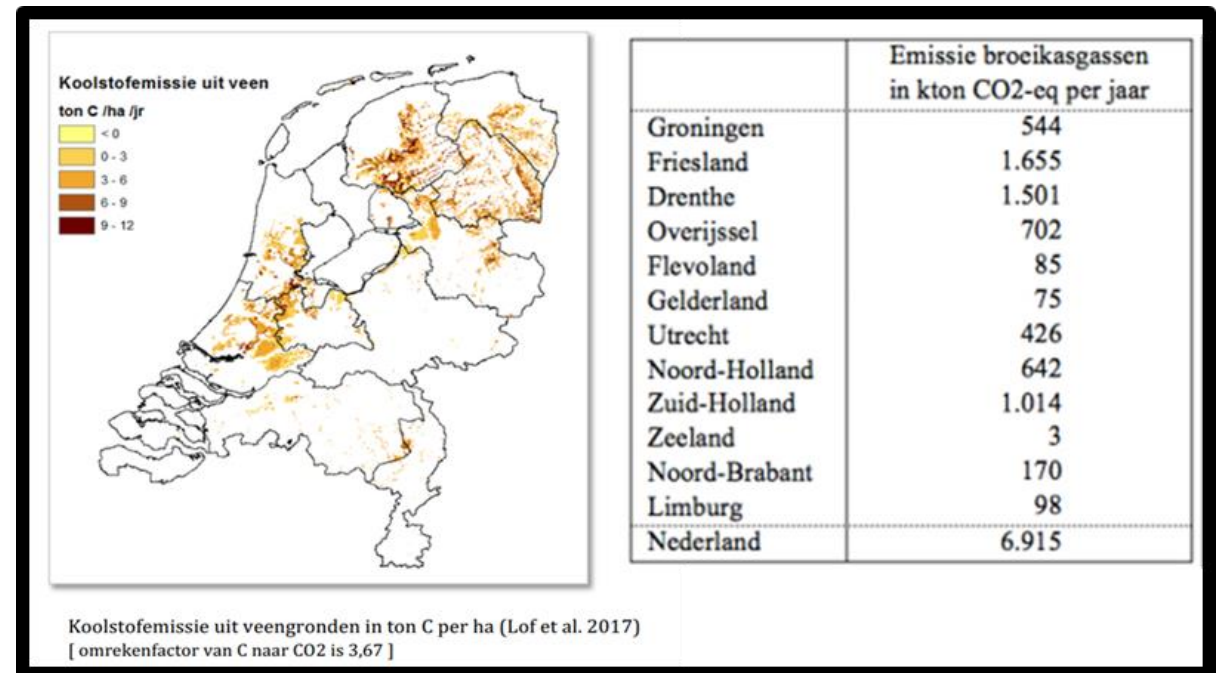
In 2017 berekende het Watterkip dat pakweg 3.500 tot 7.000 huizen in het Friese veengebied te maken kunnen krijgen met funderingsproblemen. Wie wil weten hoe dat er uit kan zien, moet op bezoek bij Ier en Pieter Dekker uit Spanga. Hun monumentale boerderij uit 1814 glijt weg in de Grauwe Veenpolder. 's Nachts horen ze het gebouw schillen, soms klinkt er een luide knal. Toen ze het pand bijna vijftien jaar geleden

Verzakkende huizen, wanhopige bewoners

Klimaatakkoord

Veenweiden

- 7 megaton uitstoot
- aan de lat voor 1 megaton
- gebiedsgerichte benadering, speciale aandacht bedrijven rondom Natura 2000-gebieden
- uitrol van aanpak 2021/2023 voor ca. 90.000 ha veenweide
- meekoppelkansen
  - Stikstof
  - Biodiversiteit
  - Landschap
  - Waterbeheer

Positieve impact met 'nature based solutions' als Valuta voor Veen

Peil omhoog, CO₂ omlaag!

FOTO: MARCEL VAN KAMMEN

Milieu Magazine

'Het dampt hier van de CO₂!' Het is 30 juni 2020. NOS Radio staat in het land van boer Sjoerd Miedema in Aldeboarn (Fr) en de reporter kijkt om zich heen. Friese veenweiden zover als het oog reikt. 'Dat klopt', bevestigt Arnoud de Vries van de Friese Milieu Federatie. "Veenweiden in Nederland stoten jaarlijks circa 7 megaton uit, circa 4 procent van de gehele CO₂-uitstoot in Nederland. Door ontwatering en verdroging vliegt het veen letterlijk de lucht in."

NATUUR- EN MILIEUFEDERATIES

Op het land van Sjoerd Miedema is het die dag volop bedrijvigheid. Een partytent wordt opgezet en de cateraar zet de champagne klaar. Het nieuwsgierige jongvee wordt verweid naar een ander perceel. Op afstand zijn zij getuige van een prachtige primeur in Friesland. Miedema is namelijk de eerste boer in Nederland die door peilverhoging in het veen met een erkende methodiek CO₂-certificaten gaat produceren. Ter plaatse is ook René van Glabbeek van XT Orange. De expert in het

zeker van palletladingen is één van de eerste kopers om op deze manier vrijwillig de eigen product CO₂-afdruk te compenseren. Boer en ondernemer slaan de handen ineen.

Voor de komende tien jaar verhoogt boer Miedema op 32 hectare het waterpeil naar 15 centimeter onder het maaiveld. Door de peilverhoging stoot het veen minder CO₂ uit, over de hele periode een slordige 4.370 ton, en levert Miedema verhandelbare CO₂-certificaten op voor de vrijwillige koolstofmarkt. XT Orange vindt duurzaamheid

belangrijk en is er de afgelopen jaren al in geslaagd de CO₂-belasting van haar product fors terug brengen. Het bedrijf wil echter naar CO₂-neutraal en compenseert daarom de resterende uitstoot door aankoop van de certificaten.

Compenseren in eigen land

Beide partijen poseren lachend voor de foto waarop zij een groot bord vasthouden wat op symbolische wijze hun samenwerking onderstreept. Miedema kijkt tevreden rond. "Dit voelt goed", zegt hij. "Het is fijn om

beloofd te worden voor de manier van boeren waarop wij dat doen. Een hoger waterpeil maakt het bewerken van het land uitdagender. Er zijn kosten om het peil te verhogen en om de uitstoot te meten en aan te tonen. Maar het brengt ook veel. Ik wil mij inzetten voor natuur, klimaat en landschap. Verhoging van het waterpeil is dan ook een logische stap en een prachtige kans." Van Glabbeek spreekt het aan dat het project in Nederland is. "Je ziet direct de resultaten. Het is controleerbaar en meetbaar. Daarom vinden wij dit een mooie samenwerking."

Verhandelbare certificaten

Reductie van de broeikasgasenuitstoot uit de veenweiden is één van de maatregelen van de Nederlandse klimaatopgave. In het Klimaatakkoord is hiervoor een besparing van 1 megaton CO₂ in 2030 afgesproken. De Stichting Nationale Koolstofmarkt spant zich hiervoor in. De aanpak van Miedema is de eerste methodiek die door de stichting is vastgesteld. Toepassing leidt tot uitgifte van verhandelbare koolstofcertificaten op de vrijwillige nationale koolstofmarkt.

'Ondernemer en boer samen aan de slag met CO₂-reductie en -compensatie'

Naast inkomsten voor de grondeigenaar en een bijdrage aan de klimaatdoelen zijn er baten als het tegengaan van bodemdaling en het creëren van betere omstandigheden voor weidevogels. Ook het herstel van biodiversiteit en het behoud van cultuurhistorisch veenweidegebied is erbij gebaat.

Tien vervolgprojecten

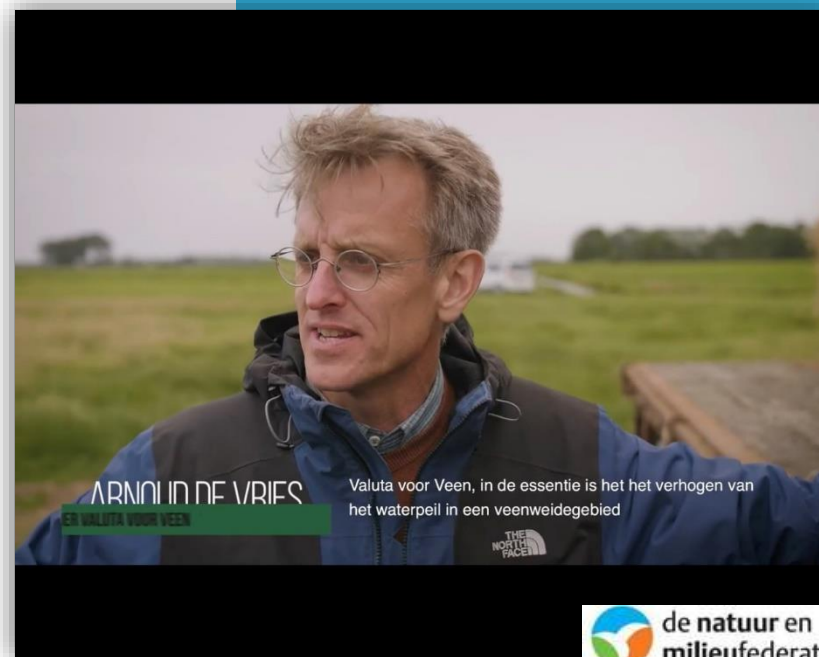
Twee maanden na de primeur kijkt Monique Plantinga positief terug op het feestelijke moment. "Een mooi begin en een voorbode van nog veel meer moois." Als landelijk projectleider namens de Natuur- en Milieu Federaties werkt zij samen met projectleiders in de provincies Friesland, Overijssel, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Holland aan het opzetten van tien vervolgprojecten. Plantinga: "Verschillende grondeigenaren hebben interesse getoond. Per locatie bekijken we de wensen en de moge-

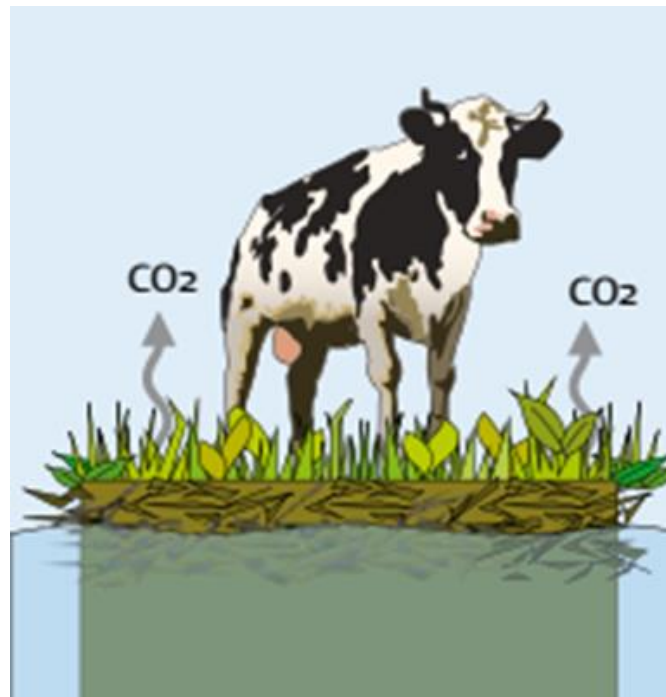
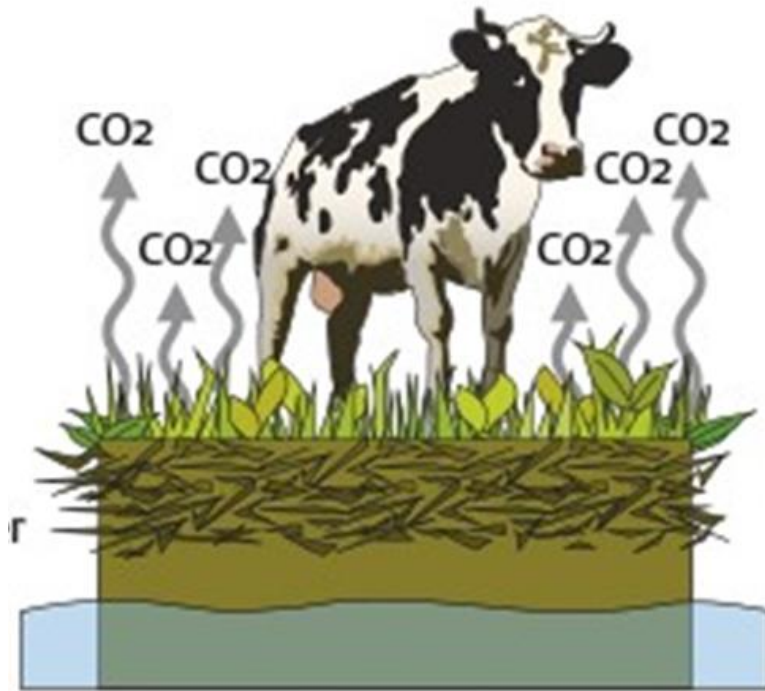
lijkheden. Het is maatwerk en vraagt om een goede afstemming met lokale overheden, waterschap en de omgeving." De werkwijze is als volgt. De projectleiders brengen hun gebiedskennis en netwerk in om te komen tot een solide plan. Dit plan wordt voorgelegd aan de Stichting Nationale Koolstofmarkt. Na goedkeuring kan de grondeigenaar van start. In de daarop volgende jaren wordt periodiek en onafhankelijk getoetst of de afgesproken reductie wordt gerealiseerd.

Veenweiden in Nederland kennen verschillende niveaus van ontwatering. In Friesland is veelal sprake van diepe ontwatering. In Utrecht en in Zuid-Holland liggen de waterpeilen stukken hoger. Plantinga: "In de aanvragen zien we dan ook grote verschillen in de beoogde peilspiegels. In het midden en westen van het land zijn de aanvragen vooral gericht op vernatting van

Valuta voor Veen: methode

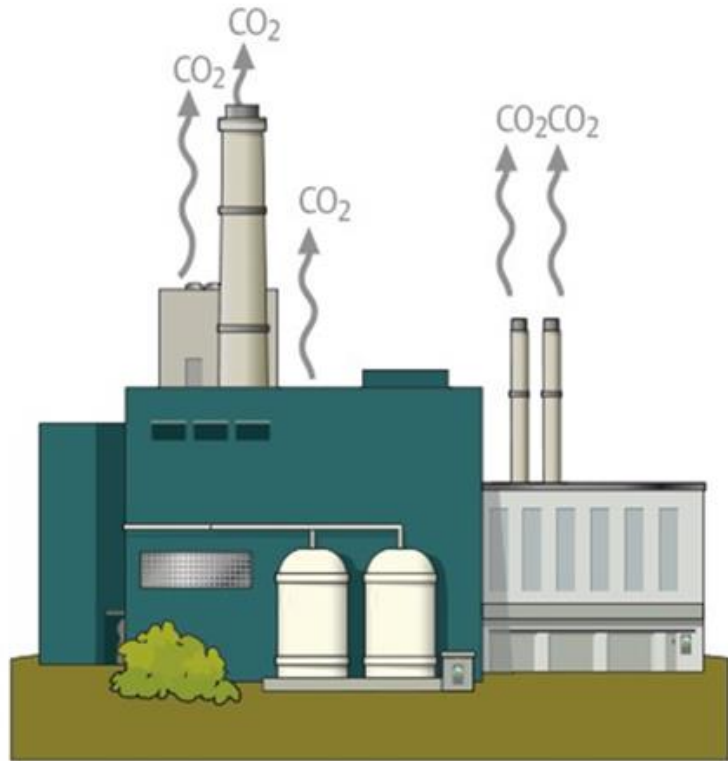
- De **eerste** vastgestelde veenweide CO₂-reductiemethodiek in NL (2019)
- Ontwikkeld en in de praktijk gebracht in **Friesland**
- Principe **grondwaterpeil omhoog**, jaar rond, 10 jaar lang, bovenop wat al verplicht is, dus **additioneel**
- Varianten
  - **Puur veen, klei op veen**
  - **Behoud agrarische functie**
  - **Natte teelt**
  - **Natuur**
  - **Pompgestuurde waterinfiltratie**

- Looptijd: **10 jaar** (natuur **50 jaar**)
- Keuze peilstijging staat vrij
- **Monitoring** grond- en slootwaterpeil
- Grondwaterstijging wordt gemeten, daarna omrekening naar CO₂-reductie
- Referentiesituatie voor nulmetingen
- Correctie voor lach- en methaangas, kunstmest en 10% vaste risico-aftrek
- Geen akkerbouw of scheuren land tijdens looptijd
- Elke ton CO₂-reductie = 1 **verhandelbaar koolstofcertificaat**
- **Ex ante** uitgifte mogelijk; **85%** van certificaten van de eerste **vijf jaar vooraf**

Principe Verdienmodel

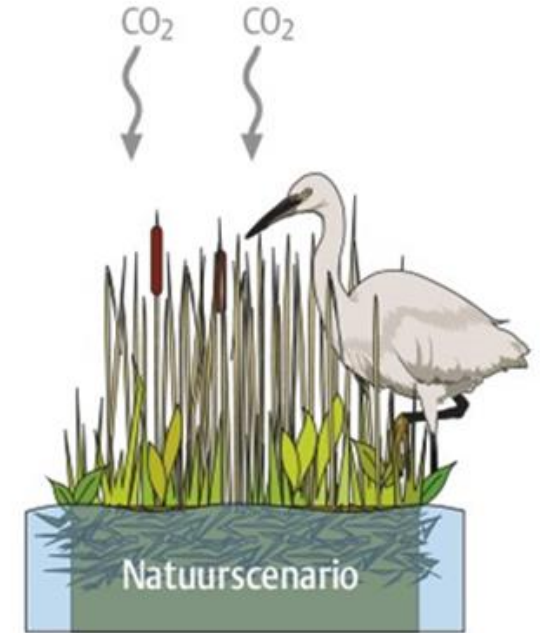
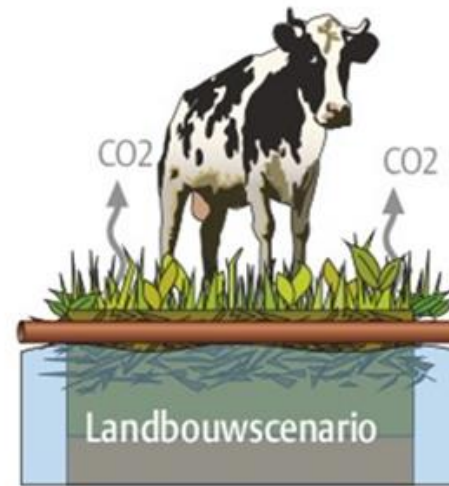

Organisatie X wil emissies verder reduceren dan technisch of economisch mogelijk is

€

Certificaat

Project Y heeft een financieringsbehoefte ten behoeve van maatregelen tegen veenoxidatie om emissiereducties te realiseren

- Voor elke ton CO₂-reductie ontvangt de grondeigenaar een **verhandelbaar koolstofcertificaat**
- Verstrekt vanuit de **Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK)**
- **Geborgd en betrouwbaar**

Koolstofmarkt: verplicht versus vrijwillig

Verplicht

EU-emissiehandelssysteem (ETS)
+ Nationale CO2 Prijs Elektriciteit
+ Nationale CO2 Heffing Industrie
sectoren Industrie en Energie

Vrijwillig

Benutten potentieel in andere (non-ETS) sectoren:

- Gebouwde Omgeving
- Mobiliteit
- Landbouw en Landgebruik
- Natuur

VERGROEN JE REIS,
DONEER EEN BOOM

BUSABONNEMENT >>
Spaar automatisch en bijna ongemerkt voor bomen.

DONEREN >>
Help Arriva direct om duizenden bomen te planten.

ER ZIJN AL
11.493
(WEEKLIJKS BIJGEWERKT)
BOMEN GEPLAANT

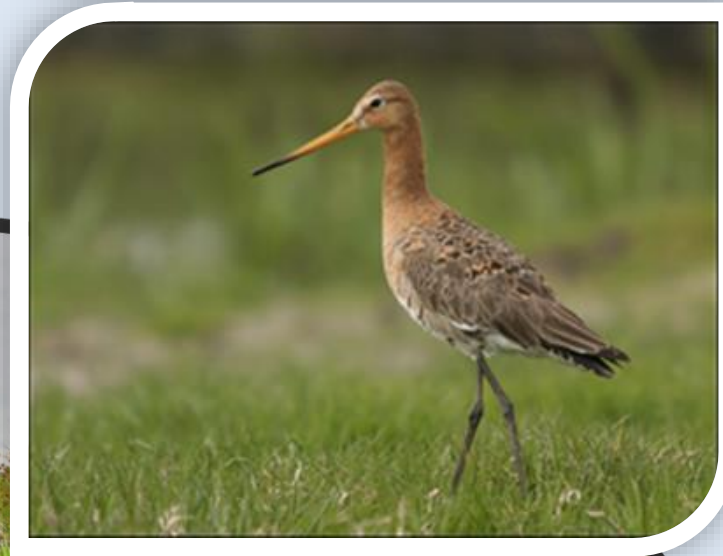
Wilt u je leefomgeving écht groener maken? Dat kan. Neem een Samen voor Groen-busabonnement of doe een donatie. Dan kunnen we samen duizenden bomen per jaar planten. En je haalt tegelijk de CO2-uitstoot van je eigen reizen uit de lucht!

OVER DE ACTIE >>

Groeimarkt. Vraag naar lokale en betrouwbare CO2 compensatie.

Positieve baten

- **inkomsten** voor de grondeigenaar
- ondersteunend aan de transitie naar **natuurinclusieve landbouw**
- bijdrage aan de **klimaatdoelen**
- tegengaan van **bodemdaling**
- minder herstelkosten voor **verzakkingschade** wegen en huizen
- creëren van betere omstandigheden voor **weidevogels** en **(bodem)biodiversiteit**
- behoud van **cultuurhistorisch veenweidegebied**
- financiële en maatschappelijke baten vloeien terug naar de **regio**

Sjoerd verhoogde het waterpeil op zijn veenweiden

“Het is fijn om beloond te worden voor de manier van boeren waarop wij dat doen. Een hoger waterpeil maakt het bewerken van het land uitdagender. Er zijn kosten om het peil te verhogen en om de uitstoot te meten en aan te tonen. Maar het brengt ook veel. Ik wil mij inzetten voor natuur, klimaat en landschap. Verhoging van het waterpeil is dan ook een logische stap en een prachtige kans.”

Trouw

Reportage Veenweidegebied

Boer Sjoerd compenseert onze uitstoot

Sjoerd Miedema, hier met zijn echtgenote Janna van der Meer op het land, heeft de grondwaterstand in het veenweidegebied De Lytse Deelen verhoogd in ruil voor geld van bedrijven die middels certificaten hun uitstoot afkopen. Beeld Reyer Boxem

platform CO₂ neutraal

Klimaat Master Sjoerd Miedema: “We moeten de koolstof niet de lucht in laten vliegen, maar vastleggen!”

Oct 12, 2020 | Nieuws

Klimaat Master
Sjoerd Miedema

boer, met koeien voor vlees en melk, paarden, schapen en kippen en een klein deel akkerbouw
voorkomen van CO₂ uitstoot door het vernatten van veenweide

Het begint met een grondeigenaar, zoals biologisch melkveehouder Sjoerd Miedema.....

- Looptijd: 10 jaar
- Peilstijging van 55 naar 15 cm minus maaiveld
- Dit scheelt in 10 jaar ruim 4.000 ton aan CO₂-uitstoot op 32 hectare
- Ook plus voor natuur
- Elke ton CO₂-reductie = krijgt Sjoerd een verhandelbaar koolstofcertificaat
- 85% van certificaten van de eerste vijf jaar vooraf

Het water stroomt in de Hoaitepolder bij Langweer. Door die vermatting stoot dit veengebied minder broeikasgassen uit en dat wordt te gelde gemaakt. FOTO SIMON BLEEKER

Volop animo voor 'veencertificaat'

Meer en meer
en le-
mura-

en Douwe Miedema in de Lytse Deelen). In het bijna 70 hectare grote gebied draaide onder meer gedeputeerde Douwe Hoogland een schuif open voor de inlaat van water uit de Hoitesleat in de polder. Dat inlaten gaat door totdat het grondwaterpeil met een halve meter is verhoogd. Deze maatregel bespaart de komende tien jaar de uitstoot van waarschijnlijk ongeveer 4000 ton CO₂. Dat staat gelijk aan de uitstoot van vijftig huishoudens. De stichting Nationale Koolstofmarkt, het orgaan dat deze handel controleert, acht een afname van 1800 ton sowieso haalbaar. Dat is dan ook de hoeveelheid aan CO₂-certificaten die direct verhandeld mag worden.

En die ook al verhandeld is, zo meldde een opgetogen Monique Plantinga van de FMF. Begin mei werd al bekend dat zee-afvalbedrijf CleanUpXL certificaten heeft gekocht, vrijdagmiddag meldde Plantinga dat ook funderingsbedrijf IJB Groep in Lemmer en gemeente De Fryske Marren tot aankoop over zijn gegaan. En daarnaast nog zes bedrijven en instellingen „die later hun eigen moment willen kiezen om dit naar buiten te brengen”, aldus Plantinga. Dat de certificaten van Valuta voor Veen zo in trek zijn, is ook wel opmerkelijk, omdat deze veel duurzamer zijn dan buitenlandse CO₂-certificaten. „Die van de Hoaitepolder konden we verhandelen voor 75 euro (inclusief btw), over de grens kun je ze al kopen voor enkele euro's”, aldus Plantinga. Dat partijen toch

Ondanks hoge prijzen toch alle CO₂-certificaten al verhandeld

naar van de grond en verpachten die sinds dit jaar aan melkveehouder Cees Middelweerd in Mantgum. Die kan door die extra en natuurvriendelijke landbouwgrond met zijn melkplasp meedoen aan de duurzame melkstroom van zuivelconcern A-ware voor Albert Heijn. Mickey Wijntjes wil met zijn deelname laten zien dat er ook voor de minder hoog aangeschreven landbouwgebieden de nodige verdienmodellen te ontwikkelen zijn. „We krijgen nu inkomsten uit klimaatfondsen, maar we mikken ook op gelden via agrarisch natuurbeheer. Door het hogere waterpeil kunnen we hier een fantastisch weidevogelgebied creëren. Daarnaast werken we aan een vergunningsaanvraag voor een zonnepark om het rendement nog verder op te krikken.”

LEEUWARDER COURANT

in het nieuws
Stemde Fryslân nu voor of tegen Willem Smink? > 2

freed
Federico Fellini
nog steeds in h

CO2-bank voor veenboeren

COR DE BOER

LEEUWARDEN Friesland krijgt als eerste een koolstofbank. Boeren in veengebieden kunnen er de CO2-winst verzilveren die ze boeken met een hoger waterpeil op hun land.

De oprichting van de landelijke koolstofbank met vijf provinciale filialen is in gang gezet door de Friese Milieu Federatie (FMF) en zusterfederaties in Noord- en Zuid-Holland, Overijssel en Utrecht. Monique Plantinga van de FMF is landelijk projectleider. In Friesland zijn met het bedrijf van Sjoerd en Douwe Miedema in Haskerdiĳken al concre-

te afspraken gemaakt. Met verschillende collega's lopen gesprekken. Plantinga schat dat grondeigenaren met de uitgifte van koolstofcertificaten jaarlijks 400 tot 700 euro per hectare kunnen verdienen. Daarmee gloort voor boeren in veengebieden een verdienmodel. Plantinga zegt dat een „stapeling van inkomsten” in beeld komt wanneer boeren ook vergoedingen binnenhalen voor maatschappelijke baten, zoals landschapbehoud en biodiversiteitsherstel. Boeren die zaken willen doen met de koolstofbank moeten hun plannen laten toetsen door de Green

Deal Nationale Koolstofmarkt. Dit landelijke collectief gaf eind vorig jaar zijn zegen aan de veenweide-CO2-reductiemethodiek die FMF heeft opgezet in pilots met LTO Noord, agrarische collectieven Weterkip Fryslân en provincie. Grondeigenaren kunnen voor peilverhogingen verhandelbare koolstofcertificaten krijgen, waarbij iedere ton CO2-reductie 1 'credit' oplevert. Deze credits vertegenwoordigen een waarde waarvan 85 procent rechtstreeks wordt uitgekeerd. Certificaten worden op de vrijwillige koolstofmarkt steeds voor een jaar aangeboden aan partijen die uitstoot willen compenseren. Sjoerd

Miedema hoopt dat vooral partijen die bijvoorbeeld vliegtrazie willen compenseren zich melden. „It moet gjin 'aflaat' wurde foar boerdriuwers dy't mar raak CO2 de lucht yn blaze.” De partijen achter het koolstofbankproject willen de komende anderhalf jaar tien gebiedsprojecten in gang zetten in veenweidegebieden. Ook drainage-systemen en natte teelten kunnen in beeld komen voor koolstofcertificaten. Het project is in de benen geholpen met 425.000 euro uit het landelijke Klimaatkoord. Dat mikt op een reductie van de CO2-uitstoot uit inklinkend veen van 1 megaton per jaar.

Volgens beide mannen lukt het KPN Bwoners ondervinden steeds ne

Kerk Langweer stapt in handel in CO2-certificaten

COR DE BOER

LANGWEER Valuta voor Veen krijgt de wind in de zeilen. In Langweer werpt de PKN-kerkgemeente zich op als aanbieder van vrijwillige CO2-certificaten.

De kerkgemeente werkt mee aan vergevorderde plannen om het waterpeil in de 72 hectare grote Hoitepolder boven Langweer een halve meter op te trekken, om de CO2-voorraad in de veenbodem voor ver-vlieging te behoeden. Die maatregel kan geld opleveren. Volgens voorlopige berekeningen wordt de uitstoot per hectare zo jaar-lijks met 10 ton koolstof vermin-digd. Bedrijven kunnen hiervoor certificaten kopen, tegen een richt-

prijs van 70 euro per ton, om op vrij-willige basis hun eigen uitstoot te compenseren. Voordat de handel kan beginnen moet deze nog wel worden gevalideerd volgens de strikte procedures van de Stichting Nationale Koolstofmarkt.

De eilandpolder – ingeklemd tus-sen Aldhof, Geau en Hoaitesleat – heeft drie eigenaren. De kerk bezit 25 hectare, gemeente De Fryske Marren 2,5 hectare en de rest is van land-bouwmakelaar Theo Wijntjes uit Els-loo, ook de eigenaar van de leeg-staande boerderij waarin vorig jaar een amfetaminelaboratorium werd opgerold.

Omdat het de afgelopen jaren niet lukte een koper of pachter voor de arme veengrond te vinden, gingen kerk en makelaar op zoek naar alter-

natieven, zegt kerkrentmeester Piet Boer. Met adviseur Johan ten Brinke kwamen ze uit op een mix van na-tuur en energie, met veenvernatin-g, weidevogelland en een zonne-park van 25 hectare. De eerste twee onderdelen zijn onderweg. Of de zonnepanelen er komen is echter onzeker. Gemeente en provincie ton-nen zich nog niet happig, zegt Boer.

De polder was gisteren het decor van de Groenlunch van de Friese Milieu Federatie (FMF). Deze online talkshow was gewijd aan de op-komst van Valuta voor Veen, waarin FMF een van de voortrekkers is. In juli werd de handel feestelijk ge-opend in De Lytse Deelen, waar boe-ren Sjoerd en Douwe Miedema op 32 hectare veengrond het grondwater-peil voor tien jaar opkrikten tot net

Koolstofmarkt krijgt handen en voeten

Maakt meer bedrijven... (text is small and partially obscured)

R... (text is small and partially obscured)

Handel in certificaten voor koolstofreductie van start

Meeste besparingsprojecten voorreiter in de landbouw

Simon Talsma

De eerste certificaten projecten om de CO2-voetaf door boerenbedrijven in veen-

de te verminderen, zijn in de open maanden uitgegeven en het door investeerders.

voorzichtig succes, zegt de Milieu Federatie over dit concept. Er nu ook gewerkt aan projecten met andere gebieden

die bedrijven ligt in eerste in vaak bij de CO2-reductie in da bedrijf. Wanneer een bedrij naast meer wil doen, kunnen caten worden gekocht als com tie. Kopers van certificaten d om voorbeeldgedrag te laten omdat ze CO2-reductie in he beleid hebben opgenomen. kopen ze in de eigen regio, daarin te investeren. Certi hebben een looptijd van tien j In Fryslân wordt nu gewer projecten met certificaten op ties in het veenweidegebie newald, Langweer, Lytse Deeborn en de Hege Warren grootste deel is nog in voorber Friese CO2-reductieprojecten de landbouw zijn er nog niet, lijk zijn er intussen tien projec ficiel geregistreerd.

wordt vastgehouden) en de teelt van hennep om CO2 vast te leggen. „Maar ook buiten de landbouw zijn er initiatieven, zoals het op peil houden van de bandenspanning van voertuigen en het verwarmen van een zwembad met warm afvalwater van een naburig bedrijf”, zo zei hij gisteren tijdens de Groenlunch van de Friese Milieu Federatie.

Bij al deze projecten is het moge-

Een certificaat kost al gauw zeventig euro, en is goed voor een ton aan CO2-reductie

lijk certificaten op te stellen. „En die kunnen verkocht worden aan investeerders. Er wordt gecontroleerd of de CO2-reductie ook werkelijk gerealiseerd wordt en er is een goede borging van het systeem.” Certificaten kunnen niet worden doorverkocht, liet Van der Gaast weten. Verkoop wordt in een register vastgelegd.

Kopers Monique Plantinga, projectmanager PlatformCO2neutraal namens de landelijke Milieufederatie, stelt dat investeerders certificaten kopen om verschillende redenen. „De focus bij

die bedrijven ligt in eerste in vaak bij de CO2-reductie in da bedrijf. Wanneer een bedrij naast meer wil doen, kunnen caten worden gekocht als com tie. Kopers van certificaten d om voorbeeldgedrag te laten omdat ze CO2-reductie in he beleid hebben opgenomen. kopen ze in de eigen regio, daarin te investeren. Certi hebben een looptijd van tien j In Fryslân wordt nu gewer projecten met certificaten op ties in het veenweidegebie newald, Langweer, Lytse Deeborn en de Hege Warren grootste deel is nog in voorber Friese CO2-reductieprojecten de landbouw zijn er nog niet, lijk zijn er intussen tien projec ficiel geregistreerd.

Bij al deze projecten is het moge-

Een certificaat kost al gauw zeventig euro, en is goed voor een ton aan CO2-reductie

lijk certificaten op te stellen. „En die kunnen verkocht worden aan investeerders. Er wordt gecontroleerd of de CO2-reductie ook werkelijk gerealiseerd wordt en er is een goede borging van het systeem.” Certificaten kunnen niet worden doorverkocht, liet Van der Gaast weten. Verkoop wordt in een register vastgelegd.

Kopers Monique Plantinga, projectmanager PlatformCO2neutraal namens de landelijke Milieufederatie, stelt dat investeerders certificaten kopen om verschillende redenen. „De focus bij

De veenweiden spugen evenveel CO2 uit als 2 miljoen uitlaten

Beeld Teyler Doorn, H&M

De veenweiden spugen evenveel CO2 uit als 2 miljoen uitlaten

De veenweiden spugen evenveel CO2 uit als 2 miljoen uitlaten

De veenweiden spugen evenveel CO2 uit als 2 miljoen uitlaten

Klimaat Master Sjoerd Miedema: "We moeten de koolstof niet de lucht in laten vliegen, maar vastleggen!"

Oct 12, 2020 | Nieuws

Klimaat Master Sjoerd Miedema

boer met koeien voor vlees en melk, paarden, schapen en kippen en een klein deel akkerbouw voor komen van CO2 uitstoot door het vernat van veenweide

Waarom kopen kopers

Meest gezegd: **eerst reduceren, dan compenseren**

En dan:

- We willen naar de '0'
- Graag dichtbij – 'heb je een project in de gemeente'?
- **Prachtig**- die extra baten naast CO2reductie!

Maar ook:

- Voorbeeldgedrag
- Onderscheiden op duurzaamheid
- Raakvlakken bestaand beleid
- Investeren in de regio
- Vergroten concurrentiekracht

Tien gemeenten in de markt voor koolstof: 'Werpt zijn vruchten af'

COR DE BOER

LEEWARDEN Gemeenten lopen warm voor het compenseren van hun uitstoot van broeikasgassen met vrijwillige koolstofcertificaten van Valuta voor Veen.

Een websessie waarmee het PlatformCO2neutraal recent de Friese gemeenten wees op de mogelijkheid om in eigen provincie compensatie te zoeken voor hun uitstoot heeft effect gehad. Tien van de achttien zijn geïnteresseerd en met vier daarvan zijn ondertussen afspraken gemaakt, zegt projectleider Monique Plantinga van Valuta voor Veen. Het platform werpt zich namens de landelijke Natuur- en Milieufederaties op als verbinder tussen grondeigenaren en certificaatkopers.

De Fryske Marren compenseert 20 procent van zijn gasverbruik. Leeuwarden koopt certificaten om 225 ton CO₂ vast te houden. Bij die gemeente gaat het om de uitstoot die overblijft na alle vergroeningsmaatregelen die in eigen huis zijn genomen.

De gemeenten doen zaken met boeren Sjoerd en Douwe Miedema die in het gebied De Lytse Deelen achter Aldeboarn op 32 hectare veengrond het waterpeil drastisch hebben opgeschroefd, om bodemdaling en het vervliegen van het veen tegen te gaan. Het land levert zo minder op, maar voor de vastgehouden tonnen CO₂ krijgen de Miedema's financiële compensatie. Valuta voor Veen werd vorig jaar op hun land gelanceerd. Verschillende bedrijven zijn vervolgens ingestapt.

Het goede voorbeeld van de Miedema's heeft ondertussen volop nieuwe bewegingen in gang gezet, zegt Plantinga. „Dit is een markt die draait op basis van vertrouwen en dat werpt nu zijn vruchten af. We worden vrijwel dagelijks gebeld door partijen die interesse hebben.”

Landelijk zijn ondertussen zeven nieuwe projecten ingediend voor certificering door de Stichting Nationale Koolstofmarkt en er zijn er nog tien in de maak.

In Friesland zijn er gevorderde plannen bij Earnewâld en Langweer. Ook in de veenweide-pilotgebieden Aldeboarn/De Deelen en De Hege Warren wordt aan projecten gewerkt. In het Noord-Hollandse natuurgebied Westzijderveld bij Zaanstad handelt Staatsbosbeheer nu in certificaten.

VvV locaties Fryslan

- Lytse Deelen (in uitvoering; 35 ha)
- Langweer (in uitvoering; 63 ha)
- Earnewald (nagenoeg gevalideerd; 9 ha, mogelijk 79 ha)
- ADD/Veenhoop (in ontwikkeling; 280 ha)
- Hege Warren (in ontwikkeling; 90 – 400 ha)
- Idzegea (in ontwikkeling; 1.288 ha)
- Akkrumerdeel (in ontwikkeling; 180 ha)

PlatformCO2neutraal

Hét platform voor regionale en betrouwbare CO2compensatie

- ✓ Landelijk
- ✓ Initiatief **Natuur en Milieufederaties**
- ✓ Zonder winstooigmerk

- ✓ Stimuleert in de **regio** projecten voor **CO2-reductie- en vastlegging**
- ✓ Met provinciale Natuur- en Milieufederaties & **(keten)partners**
- ✓ Met getoetste SNK-methoden (**Stichting Nationale Koolstofmarkt**)
- ✓ Met bodem, veen, bos – **natuurlijke oplossingen**

- ✓ Maakt deze **CO2-certificaten** beschikbaar
- ✓ Voor burgers, bedrijven en overheden
- ✓ Die **vrijwillig** hun CO₂-uitstoot willen compenseren
- ✓ In **Nederland** in plaats van 'ver weg'
- ✓ Gericht op de **vrijwillige nationale koolstofmarkt**

- ✓ Brengt transacties tot stand – verbindt **kopers en aanbieders**

Positieve impact op klimaat, landschap, natuur en landbouw

Type projecten

Westzijderveld: primeur peilverhoging natuurgebied

In voorbereiding

Westzijderveld is de allereerste natuurlocatie in Nederland waaraan goedkeuring is verleend om met de Valuta voor Veen-methode te werken. Een primeur! Het is een prachtig gebied waar de schoonheid van de natuur tot zijn recht komt.

De certificaten komen dit jaar beschikbaar voor aankoop.

[Meer informatie](#)

Earnewâld: Parel naast de Alde Feanen

In voorbereiding

Tegen de Alde Feanen aan ligt een prachtig gebied van 9 hectare in Earnewâld in de gemeente Tytsjerksteradiel. Uitbreiding tot 24 hectare is in de toekomst mogelijk. Het is de bedoeling om in dit gebied het waterpeil zo maximaal als mogelijk omhoog te zetten. Er wordt een combinatie gemaakt met weidevogelbeheer.

[Meer informatie](#)

Langweer: verborgen eilandpolder vol potentie voor klimaat en weidevogels

In voorbereiding

Verstopt in het veenweidegebied in de Friese gemeente De Fryske Marren ligt een pracht van een polder omzoomd met water. Een eilandpolder, ingeklemd tussen Aldhof, Geau en Hoaitesleat, bij Langweer. Dit 70 hectare grote gebied heeft de potentie om een aantrekkelijk agrarisch natuurgebied te worden.

Binnenkort komen ruim 2500 certificaten beschikbaar.

[Meer informatie](#)

Op naar nog meer impact!

Verbreiding: naast Valuta voor Veen ook aan de slag met andere 'nature based' methoden van de SNK.

Bijvoorbeeld op het gebied van:

- ✓ Boomaanplant
- ✓ AgroForestry
- ✓ Blijvend Grasland
- ✓ Kwelders

Valuta voor Veen / PlatformCO2neutraal

Voorbeeld uit Friesland van een vernieuwend financieringsmodel ten behoeve van het tegengaan van veenoxidatie

Geborgde regionale CO2-compensatie

- **Autoriteit Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK)**
- Gericht op Nederlandse vrijwillige Koolstofmarkt
- **Verwaardig** van CO2-reductie/vastlegging
- **Stelt** methodieken vast, w.o. Valuta voor Veen
- **Valideert** projectplannen
- **Geeft** certificaten uit
- **Monitort en toetst** de CO2-prestatie

www.nationaleco2markt.nl

Alternatief voor 'ver weg' compensatie

The screenshot shows a mobile news article from Omrop Fryslân. At the top, there is a weather widget showing 6°C and a car icon with '0km'. The article title is 'CO2-uitstoot compenseren in de veenweiden? Dat kan straks in Fryslân'. Below the title, it says '24 jan 2020 - 06:37' and 'Frysk'. The main text discusses how Friesland can compensate its CO2 emissions locally. At the bottom of the article, there is a photo of a landscape with a river and a circular logo.

Omrop Fryslân 6°C 0km

CO2-uitstoot compenseren in de veenweiden? Dat kan straks in Fryslân

24 jan 2020 - 06:37 • Frysk • Lees voor

Friezen kunnen op korte termijn hun CO2-uitstoot compenseren in de eigen provincie. Het afkopen van CO2-uitstoot is op zichzelf niet nieuw: het kan nu ook al als je bijvoorbeeld met een vliegtuig reist, of naar een Waddeneiland. Daarbij gaat het geld meestal naar een project in het buitenland en niet naar Fryslân, maar dat verandert nu.

Foto: Omrop Fryslân, Hayo Bootsma

Projectplan VvV

Projectplan Langweer

DEFINITIEF

CO2-emissiereductie via verhoging grondwaterpeil in veengebieden

(‘Valuta voor Veen’)

Variant: Valuta voor Veen met behoud van agrarische weidefunctie

Locatie: Slingerakpolder Langweer

Aanvrager: Wijntjes b.v. en de Protestantse Gemeente te Langweer

Projectduur: 10 jaar

Status: Definitief

Datum: 25-11-2021

Locatiebeschrijving

Ligging

De projectlocatie ligt ten noorden van Langweer, een dorp ten westen van Joure (figuur 1). De locatie betreft de Slingerakpolder, een polder van 62,8 hectare landbouwgrond. De polder is voor een deel in eigendom van Wijntjes b.v. en voor een deel in eigendom van de protestantse gemeente Langweer. Alle percelen zijn momenteel in gebruik door Wijntjes b.v. die de grond verpacht.

Figuur 1. Ligging locatie Valuta voor Veen in Langweer.

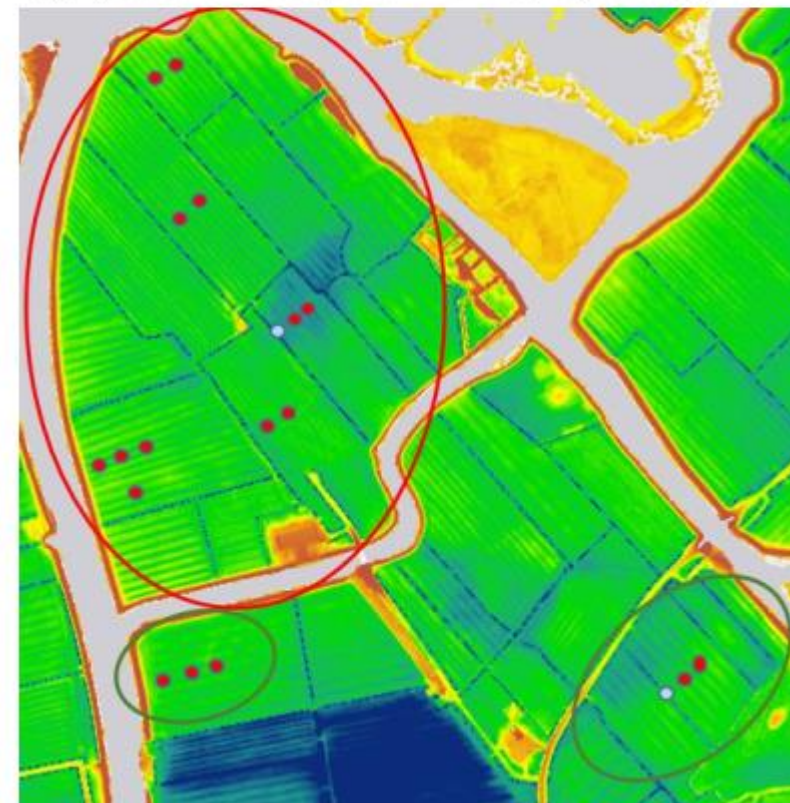
1. Bepaling beoogde verhoging slootwaterpeil t.o.v. het maaiveld

Op de projectlocatie ligt het huidige slootwaterpeil op basis van het peilbesluit op een vast peil van -1.90 m. beneden NAP (figuur 3).

Monitoring

Om de werkelijke CO2 reductie te kunnen berekenen, is het noodzakelijk om de werkelijke grondwaterstanden te meten. Dit gebeurt met behulp van peilbuizen waarin een datalogger is opgenomen. Middels deze datalogger worden de grondwaterstanden continue gemeten. Een aantal keren per jaar worden deze peilbuizen uitgelezen. Van deze data wordt jaarlijks een rapportage gemaakt. Op basis van de jaarlijks gemiddelde van deze waterstanden wordt de werkelijke CO2 reductie berekend op basis van de methode Valuta voor Veen. Het monitoringsplan is opgesteld in afstemming met Wetterskip Fryslân. In overeenstemming met Wetterskip Fryslân werd het niet noodzakelijk gevonden om per perceel peilbuizen te plaatsen aangezien de monitoringspercelen een goede afspiegeling vormen van de overige percelen (zie ook bijlage 2 en projectplan Lytse Deelen). Wel is er op deze locatie gekozen voor het plaatsen van een aantal extra peilbuizen op de percelen bij de dijk. Hiermee kan het effect van eventuele kwel op de grondwaterstand worden bepaald. Ter vergelijking is er een tweede referentieperceel ten zuiden van de polder geselecteerd (figuur 4).

Figuur 4. Locatie van de doel- (rood omcirkeld) en referentiepercelen (groen omcirkeld) en de locaties van de peilbuizen. Op doel en referentie perceel wordt 1 peilbuis in de sloot geplaatst (blauwe stip).